

**ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ**

**Керівництво щодо впровадження в
Державній авіаційній службі України
механізмів заохочення викривачів та
формування культури повідомлення про
можливі факти корупційних або
пов'язаних з корупцією правопорушень,
інших порушень Закону України
«Про запобігання корупції»**

ORG.VZK.A-003

Видання 1

Київ

2021

UB

Державіаслужба
№1-2070-21 від 01.11.2021

арк.1

II. Лист внутрішнього погодження

Затверджено

Голова

КЕП

Олександр БІЛЬЧУК

Погоджено

Начальник
юридичного управління

КЕП

Віктор АВДЄЄВ

Начальник відділу
з питань запобігання
та виявлення корупції

КЕП

Олександр ПОТАПЕНКО

Розроблено

Головний спеціаліст відділу
з питань запобігання
та виявлення корупції

КЕП

Катерина ПРОКОЛІЙКО

III. Зміст

Розділ		Стор.
I	Титульний лист	1
II	Лист внутрішнього погодження	2
III	Зміст	3
IV	Перелік діючих сторінок	4
V	Перелік введених видань/ревізій	5
VI	Перелік утримувачів	6
VII	Використані скорочення	7
VIII	Визначення термінів	8
IX	Нормативні посилання та пов'язані документи	9
X	Призначення та мета	10
XI	Правова основа механізмів заохочення та формування культури повідомлення	11
XII	Форми заохочення та формування культури повідомлення	12
XIII	Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення	13-14
XIV	Права та гарантії захисту працівників Державіаслужби, як викривачів	15
XV	Проведення аналізу функціонування механізмів заохочення та формування культури повідомлення	16
	Додаток 1	17
	Додаток 2	18-19
	Додаток 3	20

IV. Перелік діючих сторінок

Номер сторінки	Видання	Дата видання	Ревізія	Дата ревізії
1	1	01.11.2021		
2	1	01.11.2021		
3	1	01.11.2021		
4	1	01.11.2021		
5	1	01.11.2021		
6	1	01.11.2021		
7	1	01.11.2021		
8	1	01.11.2021		
9	1	01.11.2021		
10	1	01.11.2021		
11	1	01.11.2021		
12	1	01.11.2021		
13	1	01.11.2021		
14	1	01.11.2021		
15	1	01.11.2021		
16	1	01.11.2021		
17	1	01.11.2021		
18	1	01.11.2021		
19	1	01.11.2021		
20	1	01.11.2021		

V. Перелік введених видань/ревізій

Видання/ ревізія Номер	Дата
1/---	01.11.2021

Дане Керівництво розроблено з метою впровадження в Державній авіаційній службі України механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Дане Керівництво вступає в дію з дня затвердження Головою Державіаслужби.

VI. Перелік утримувачів

Номер примірника	Утримувач	Формат
Контрольний примірник	Єдина інформаційна система Державіаслужби	Електронний

Контрольний примірник доступний для перегляду та розміщений в базі даних Єдиної інформаційної системи Державіаслужби ЄІС/VZK – Corruption Prevention and Detection.

VII. Використані скорочення

Державіаслужба – Державна авіаційна служба України.

Відділ – відділ з питань запобігання та виявлення корупції Державіаслужби.

Керівництво – Керівництво щодо впровадження в Державній авіаційній службі України механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Закон - Закон України «Про запобігання корупції».

Повідомлення – повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону в Державіаслужбі.

VIII. Визначення термінів

Викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання;

Внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону - способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу, юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу, а так само до органу вищого рівня, уповноважена особа якого здійснює контроль за дотриманням антикорупційного законодавства на підвідомчих підприємствах, в установах та організаціях.

IX. Нормативні посилання та пов'язані документи

Закон України «Про запобігання корупції».

Закон України «Про державну службу».

Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 27 травня 2021 року № 277/21, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 липня 2021 р. за № 914/36536 «Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції».

Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 24.02.2021 №3 «Щодо механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 24.02.2021 № 4 «Щодо забезпечення права викривача на конфіденційність та анонімність».

Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.06.2020 № 5 «Щодо правового статусу викривача».

Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 18.06.2021 № 6 «Щодо забезпечення права викривача на отримання інформації».

Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.07.2020 № 7 «Щодо особливостей перевірки повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Керівництво щодо інформаційно-методичного матеріалу Державіаслужби. Загальна інформація. Порядок ведення Керівництв Державіаслужби, GEN.A-001.

Х. Призначення та мета

Дане Керівництво розроблено з метою впровадження в Державіаслужбі механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

Метою заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону в Державіаслужбі, є сприяння працівникам виявляти та повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинені іншими працівниками, що має забезпечити формування поваги до викривачів як сталої норми та частини корпоративної культури Державіаслужби.

Державіаслужба заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

Під викривачами у даному Керівництві розуміються виключно працівники Державіаслужби.

Керівництво поширюється на всіх працівників Державіаслужби.

XI. Правова основа механізмів заохочення та формування культури повідомлення

Правову основу формування та функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення складають Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Закон та інші нормативно-правові акти у сфері запобігання корупції.

Державіаслужба забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення шляхом впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення відповідно до Закону.

XII. Форми заохочення та формування культури повідомлення

Формами заохочення та формування культури повідомлення є:

- 1) проведення навчань для працівників Державіасужби щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;
- 2) підвищення кваліфікації працівників Відділу з наступних питань: перевірка та належне реагування на повідомлення внесеними викривачами; надання методичної та консультаційної допомоги стосовно здійснення повідомлення викривачами; співпраця з викривачами; забезпечення дотримання прав та гарантій захисту викривачів, тощо;
- 3) створення методичних матеріалів(пам'яток) щодо здійснення повідомлення, прав та гарантій захисту викривачів;
- 4) перевірка та належне реагування на повідомлення, забезпечення співпраці з викривачами;
- 5) заохочення викривачів;
- 6) проведення комунікаційної кампанії та систематичне здійснення просвітницьких заходів.

ХІІІ. Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення

Державіаслужба організовує заходи заохочення та формування культури повідомлення шляхом:

- 1) послідовної та систематичної роботи щодо запобігання корупції;
- 2) забезпечення неприпустимості корупційних практик;
- 3) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне повідомлення відповідно до Закону;
- 4) забезпечення конфіденційності при взаємодії з викривачами;
- 5) негайного реагування на негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів.

Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення в Державіаслужбі здійснює Відділ.

Працівник Державіаслужби, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинених працівником Державіаслужби, може повідомити про це Голову Державіаслужби та Відділ.

Відділ здійснює заходи заохочення та формування культури повідомлень в Державіаслужбі шляхом:

- 1) ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення Державіаслужби;
- 2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через внутрішні канали, в частині вчинення працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;
- 3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан та результати розгляду повідомлення;
- 4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;
- 5) розміщення на офіційному вебсайті інформації про внутрішні канали для повідомлень;
- 6) розроблення за формами, що додаються: пам'ятки щодо етичної поведінки в Державіаслужбі (додаток 1); пам'ятки щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача (додаток 2); пам'ятки щодо каналів повідомлення в Державіаслужбі (додаток 3).

Відділ вживає заходів щодо захисту працівників Державіаслужби, які є викривачами. Не менше ніж один раз на рік проводить навчальні заходи щодо формування культури поваги до викривачів. Відділ зобов'язаний перевіряти

кожен факт розкриття або розголошення конфіденційної інформації про особу, яка здійснила повідомлення, та вжити заходів з притягнення винної особи до відповідальності.

Начальник Відділу визначає окрему особу, відповідальну за реалізацію повноважень із захисту викривачів.

XIV. Права та гарантії захисту працівників Державіаслужби, як викривачів

Працівники Державіаслужби, які є викривачами, згідно із законодавством України мають такі загальні права та гарантії захисту:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- 3) отримувати підтвердження прийняття і реєстрації повідомлення;
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- 9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- 10) на винагороду у визначених законом випадках;
- 11) на отримання психологічної допомоги;
- 12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- 13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

Крім передбачених законом гарантій захисту викривача, у зв'язку із здійсненим повідомленням, з метою захисту викривача, Державіаслужба вживає заходів для попередження дискримінації викривача, порівняно з іншими працівниками, недопущення зміни посадових обов'язків, залякування чи будь-яких інших форм психологічного впливу.

Будь-яке повідомлення є конфіденційним, навіть якщо особа не є викривачем в розумінні норм Закону.

Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, крім випадків, встановлених Законом.

XV. Проведення аналізу функціонування механізмів заохочення та формування культури повідомлення

Відділ щорічно проводить аналіз стану заохочення та формування культури повідомлення.

Про результати аналізу Відділ інформує Голову Державіаслужби до 31 січня року, наступного за звітним.

За погодженням Голови Державіаслужби результати аналізу можуть доводитися Відділом до відома працівників.

При проведенні аналізу застосовуються такі індикатори:

- 1) кількість просвітницьких заходів, спрямованих на формування поваги до викривачів, проведених в Державіаслужбі;
- 2) кількість працівників Державіаслужби, що пройшли навчання, проведені Відділом;
- 3) кількість поширених методичних та просвітницьких матеріалів, підготовлених Відділом;
- 4) кількість звернень щодо порушення прав викривачів через здійснене повідомлення;
- 5) кількість повідомлень від викривачів;
- 6) кількість та види застосованих заохочень тощо.

Додаток 1

ПАМ'ЯТКА

щодо етичної поведінки в Державіаслужбі

Основним принципом діяльності працівників Державіаслужби має бути доброчесність, тобто спрямування своїх дій на захист публічних інтересів та відмову від приватного інтересу під час здійснення наданих повноважень.

Працівники зобов'язані:

- ✓ неухильно дотримуватись загально визнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими у стосунках з громадянами, керівниками, колегами і підлеглими як під час виконання своїх повноважень, так і в повсякденному житті;
- ✓ діяти виключно в інтересах Державіаслужби;
- ✓ виконувати свої повноваження та професійні обов'язки, рішення та доручення осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, сумлінно, компетентно, вчасно, результативно і відповідально;
- ✓ не допускати зловживань та неефективного використання майна Державіаслужби;
- ✓ діяти неупереджено, незважаючи на приватні інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні погляди, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;
- ✓ дотримуватись політичної нейтральності, уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів;
- ✓ утримуватись від виконання рішень чи доручень керівництва Державіаслужби якщо вони суперечать Закону;
- ✓ не вчиняти і не брати участі у вчиненні корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції»;
- ✓ невідкладно інформувати Голову Державіаслужби, Відділ про можливі випадки корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону;
- ✓ вживати заходів щодо недопущення в своїй діяльності виникнення конфлікту інтересів та врегулювання реального і потенційного конфлікту інтересів.

Працівникам заборонено:

- ✓ використовувати свої повноваження або своє службове становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах;
- ✓ розголошувати або використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень та професійних обов'язків;
- ✓ використовувати повноваження в інтересах політичних партій чи їх осередків або окремих політиків.

Додаток 2

ПАМ'ЯТКА

щодо правового статусу, прав та гарантій захисту викривача

Викривач – особа, яка повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її діяльністю, проходженням нею служби чи навчання.

Важливо!

викривач – це фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка має переконання, що інформація є достовірною;

✓ **повідомлення викривача** має містити інформацію про факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», тобто такі фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення правопорушення та можуть бути перевірені (зокрема, це відомості про: обставини правопорушення, місце і час його вчинення, особу, яка його вчинила, тощо);

✓ інформація стала **відома** викривачу у зв'язку з його трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням служби чи навчання, участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання.

Викривач має наступні права:

- ✓ бути повідомленим про його права та обов'язки;
- ✓ на отримання інформації про стан та результати розгляду;
- ✓ подавати докази, давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- ✓ на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- ✓ на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката та судовий збір;
- ✓ на конфіденційність та анонімність;
- ✓ на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів;
- ✓ на винагороду;
- ✓ на отримання психологічної допомоги;
- ✓ на звільнення від юридичної відповідальності у визначених випадках.

Продовження Додатку 2

Викривач має наступні гарантії:

Захист трудових прав викривача

- Заборона звільнення чи примушення до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, інших негативних заходів впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням про корупцію.

Виплата заробітку за час вимушеного прогулу та грошових компенсацій за порушення його трудових прав

Викривач може звернутися за захистом своїх прав до:

Уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції

Для забезпечення захисту від застосування негативних заходів впливу з боку керівника

Національного агентства з питань запобігання корупції

Для забезпечення правового та іншого захисту, перевірки дотримання законодавства з питань захисту викривачів, внесення приписів з вимогою про усунення порушень трудових та інших прав викривача і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав, у зв'язку з такими повідомленнями

Правоохоронних органів

Для захисту життя, житла, здоров'я та майна

Центрів безоплатної правової допомоги

Для отримання безоплатної вторинної правової допомоги

Суду

Для захисту своїх прав і свобод

Додаток 3

Пам'ятка

щодо каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

Важливо!

Викривач самостійно визначає, які канали (внутрішні, регулярні) використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» (далі – повідомлення) в установі.

Повідомлення може бути подане:

- anticor@avia.gov.ua - захищена електронна поштова скринька;
- спеціальна телефонна лінія (автовідповідач/факс) – **(044) 351-56-65**;
- внутрішня спеціальна телефонна лінія – **156-65**;
- працівникам Відділу усно (*проводиться щодня в кабінеті 1302, крім вихідних і святкових днів, з 8.00 до 12.00 та з 12.45 до 17.00, у п'ятницю і передсвяткові дні – до 15.45*);
- під час особистого прийому у Голови Державіаслужби, а в разі його відсутності – в особи, яка виконує його обов'язки;
- через вебсайт Державіаслужби.
- у скриньку для кореспонденції, розміщену при вході в головну будівлю Міністерства Інфраструктури України (скринька для анонімних повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення в Державіаслужбі)
- листом з позначкою «Про корупцію» на поштову адресу Державіаслужби: проспект Перемоги, 14, м. Київ, 01135, Україна